

PRZYSZŁOŚĆ
WIARY

J O S E P H
RATZINGER
PRZYSZŁOŚĆ
WIARY

REFLEKSJE TEOLOGICZNE

przełożył
ks. Jarosław Marecki SDS

Wydawnictwo WAM

Tytuł oryginalny: *Glaube und Zukunft*

by Joseph Ratzinger

© 1970 by Kösel-Verlag

a division of Verlagsgruppe Random House GmbH,

München, Germany

© della Libreria Editrice Vaticana

© Wydawnictwo WAM, 2019

Opieka redakcyjna: Klaudia Bień

Projekt okładki: Pracownia Mole

Skład i korekta: Pracownia Mole

ISBN 978-83-277-1647-7

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

www.wydawnictwowam.pl

druk: Grafarti • Łódź

W świecie literatury – również tej teologicznej – spotkać można takie książki, które szybko „umierają”, i takie, które – z niezrozumiałych do końca przyczyn – nie podlegają powszechnemu prawu przemijania, zachowując swoją wagę i znaczenie jeśli nie na zawsze, to chociaż na całe połacie czasu. Zebrane w niniejszym tomie teksty Josepha Ratzingera dowodzą niezbicie, że pisarstwo niemieckiego teologa, a później również papieża, należy do drugiej grupy. Świadczą one o tym, że do Ratzingera można nieustannie wracać z ogromną przyjemnością intelektualną i duchową, odkrywając w nim za każdym razem coś nowego. Ratzinger jest pisarzem kanonicznym, i to nie tylko wśród swojego pokolenia.

Trzeba przyznać, że teksty zawarte w niniejszym zbiorze, choć napisane i wygłoszone w latach 60. z perspektywy doświadczeń katolika niemieckiego, czytane dzisiaj w naszym rodzimym kontekście nabierają niezwyklej aktualności. Ratzinger poświęca je ogólnej problematyce relacji między wiarą i przyszłością. Już sam temat frapuje i daje do myślenia. Wiara i przyszłość stały się w opinii wielu rzeczywistościami zdecydowanie odległymi i prawie niemożliwymi do połączenia: myśleć dziś o wierze w kontekście przeszłości i o przyszłości w kontekście wiary uchodzi za brawurową lekkoduszność intelektualną.

Wielu z nas ulega pokusie wszechobecnego pesymizmu, którego istotnym składnikiem jest przekonanie, że wiara nie ma przyszłości, że kulturowo jest *passé*. Podobnie sprawa ma się z przyszłością: patrząc na cały szereg wewnętrznych problemów i kryzysów, z jakimi boryka się obecnie wiara, nie widzimy, w jaki sposób mogłaby ona twórczo przyczynić się do budowania tego, co będzie. W tej perspektywie jej znaczenie dla przyszłości, jeśli w ogóle o jakimś można mówić,

małuje się raczej w ponurych barwach doktrynalnych klótni i politycznych ekstremizmów. Warto dodać, że współczesne wersje sekularyzacji budują się niejednokrotnie właśnie na takim pesymizmie dotyczącym wiary. Ich zwolennicy postulują w przesadny sposób totalne rozłączenie sfery religijnej i przestrzeni społecznej, myśląc, że stanie się ono drogą do budowy lepszego społeczeństwa, umocni więzi między ludźmi i zaprowadzi erę powszechnie obowiązującej racjonalności, tworząc w ten sposób podwaliny nowego, niczym niezmaconego pokoju.

W całej tej sytuacji Ratzinger staje się prorokiem: nie tylko przewiduje nadejście trudnych czasów dla Kościoła (o czym traktuje ostatni rozdział tej książki), ale przede wszystkim proroczo zgłębia istotę wiary, która – jeśli się ją dobrze rozumie – wcale nie musi być bezpłodnym reliktem martwej przeszłości. Ratzinger podkreśla trzy istotne cechy wiary: jest ona przede wszystkim zaufaniem objawiającemu się Bogu i jako zaufanie jest czymś więcej niż tylko intelektualnym przekonaniem; wiara nie tworzy w człowieku

egzystencjalnego getta dla siebie, ale otwiera go na pełne doświadczenie życia, i w końcu – współpracuje z rozumem wbrew rozpowszechnionym przesądom oświecenia. Te trzy fundamentalne cechy prawdziwej wiary pozwalają jej być wciąż świeżym zarzewiem przyszłości.

W interpretacji Ratzingera wiara jako integralne doświadczenia życiowe człowieka, łączące w sobie zaufanie i poznanie, jest ogromną siłą twórczą, wciąż otwierającą nasz stary świat na nowość przyszłości, a nawet zdolną do tego, aby ową przyszłość nieustannie tworzyć. Ta apologia wiary, wyrosła z widzenia jej najgłębszej prawdy, jest właśnie proroctwem przyszłego papieża. Z pełną świadomością problemów, wiara Ratzingera nie poddaje się w obliczu wyzwań. Autor przypomina, że wszędzie, gdzie pojawia się wiara, tam też otwiera się przyszłość – prawdziwa, nowa, twórcza.

Wydaje się, że dzisiaj w naszej rodzimej debacie o chrześcijaństwie i Kościele bardzo potrzebujemy tego prostego i proroczego przypomnienia o wierze. Lektura niniejszego tomu pozwoli każdemu

lepiej orientować się w konkretnych wyzwaniach, jakie stoją przed nami współcześnie. Pomoże ona również jeszcze głębiej zrozumieć sam cud wiary w Trójjedynego Boga, która otwiera ludzką przyszłość.

Robert J. Woźniak
3 stycznia 2019 roku
Kraków